

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

49 litrov.

V 1. številki letošnjega »Domoljuba« smo objavili številke o zaužitih opojnih pijačah v preteklem letu. Na eno osebo odpade povprečno 49 litrov v vrednosti 1312 K. Zavedati se moramo, da so tu všteti tudi otroci in ženske. Vsega skupaj smo lansko leto Slovenci zapili za 1405 milijonov kron. Ta številka je tem ogromnejša, če jo primerjamo z davki. Finančni minister je izjavil, da je bilo v Sloveniji lansko leto do 10. oktobra predpisanih 145 milijonov dinarjev, t. j. 580 milijonov kron davkov. Davki so težki in upravičeno vzdihujemo pod njihovo težo, toda neprimerno težo so davki, ki jih plačujemo kralju alkoholu in nihče ne toži radi njih. To je tem bolj čudno, ali rajši recimo, tem bolj narobe, če pomislimo, da davke država mora imeti, če hočemo obstati, dasi bi se morali ti davki res pravičnejše razdeliti in — kar je glavno — pravičnejše porabiti, na drugi strani pa od davka, ki ga plačujemo alkoholu, nimamo v splošnem nobene koristi, pač pa mnoge dušne, telesne, gospodarske in družinske škode. Zakaj poleg poldruge milijarde, ki jo plačamo alkoholu v denarju, so še drugi, veliko hujši in nevarnejši davki, ki jih pobira alkohol. Koliko je izgubljenega in zanemarnjenega dela — in danes, v času pomanjkanja in draginje je delo nad vse dragoceno — koliko razdora in razdrapanosti v družinah prinese pijača, to se sploh ne da ceniti; koliko sovraštva, pretepov, ubojev, surovosti, zakonske nezvestobe, nenravnih dejanj, koliko ubitih in zavoženih življenj itd. Vse to so davki kralju alkoholu, ki se žal ne morejo v številkah ugotoviti, v primeru s katerimi pa je poldruha milijarda kron — malenkost.

In kar je najbolj žalostno, je to. Povpraševali smo, kje se najbolj in največ pije. In odgovori so bili povsod enaki. Po kmetih gostilne ob nedeljah povprečno niso polne, v zadnjem času še prav posebno ne, pač pa je v mestih posebno ob nedeljah popoldne in zvečer vsaka gostilna zasedena do zadnjega kotička, po deželi pa one gostilne, ki so v bližini mest. Iz tega upravičeno sklepamo, da pije največ naše meščanstvo in slovensko izobraženstvo. To bi nas ne brigalo toliko, ko se ne bi

zavedali resnice, da je vsakemu ljudstvu voditelj in učitelj izobraženstvo, ki je izšlo iz njega. Je pač zakon narave tak in mora biti: kdor več ve in zna, ima več vpliva. In to izobraženstvo, ki je po svojem stališču poklicano, da vodi ljudstvo, se utaplja v alkoholu, z alkoholom vred pa v surovosti, razuzdanosti in nravni propalosti. Ne trdimo, da je vse izobraženstvo tako — hvala Bogu — imamo lepo število vzornih izobražencev — toda velik del, žal, moramo reči: velik del izobraženstva je rajši več kot manj udan alkoholu in njegovim še hujšim spremljevalcem. Nihče ne sluti, kako je recimo v Ljubljani razbito družinsko življenje, kako se potapljajo izobraženi krogi v močvirje razuzdanosti. Poleg brezverstva, ki se je ugneznilo pri nekaterih izobražencih, nosi kralj alkohol glavno krivdo tej propalosti.

Opažamo pa žal, da se je deloma tudi že po deželi vsled vpliva iz mest razpasla marsikatera razuzdanost, posebno med onimi mladimi ljudmi, ki so deloma odtujeni cerkvi, deloma so nedostopni za vsako organizacijo. To so ljudje, ki jim je v vednih mislih samo pijača in ženska. Žalostno je, da največji odstotek med temi tvorijo 17 do 20 letni fantje.

Zato se nam zdi, da je vsak boj za gospodarski in kulturni napredek slovenskega ljudstva že vnaprej izgubljen, ako ne bomo vseh svojih moči zastavili proti največji in najhujši nevarnosti: alkoholu in njegovemu vse razkrajajočemu spremstvu.

Glavno nalogo pri tem bodo seveda imeli dušni pastirji. Žalostne skušnje posebno v Sloveniji kažejo, da brezverstvo ruši najtrdnjše jezove proti razuzdanosti in alkoholizmu. Versko mišljenje in življenje v narodu poglobiti: s tem bo spletena prva in najpomembnejša ovira proti prodirajoči povodni alkoholizmu in razuzdanosti.

Veliko nalogo v tem oziru imajo naša društva in prav zelo velike uspehe. Po društvih naj bi se prirejala strokovna predavanja (zdravniška predavanja prav rad poskrbi, ozir. plača zdravstveni svet za Slovenijo), pri fantovskih večerih, ki so prav posebno namenjeni srčni vzgoji naših fantov, pa naj bi se pogosto omenjala ta prevažna zadeva in naj bi se njene posledice še prav posebno obravnavale tudi z naravnega stališča.

Seveda pa naj bi naša društva z dobrim zgledom prednjačila v tem oziru: razne zabave in veselice s pijačo naj se čimbolj omeje in polagoma, če mogoče, odpravijo.

H koncu pa: naš položaj je v vsakem oziru težek, prav izredno težek. Z zabavljanjem ga ne bomo rešili, s pijanostjo in razuzdanostjo še manj. Zato naj naše besede ne bodejo zaman!

Narobe svet.

G. VI. Radojevič, načelnik oddelka za osnovno (to je ljudsko) šolstvo v ministrstvu in član proslulega prosvetnega sveta za izdelavo zakona o narodnih šolah, je izdelal zak. načrt o narodnih šolah za našo državo. Ko smo prebrali ta načrt, nismo vedeli, ali stoji na glavi g. Radojevič ali smo mi dosedaj na glavi stali. Načrt vsebuje poleg dobrih strani toliko krivic in nasilja ne samo napram verskemu prepričanju otrok, temveč tudi proti drugim naravnim pravicam otrok in starišev, da celo proti učiteljem je tako krut, da se bodo ti gospodje za glavo prijemali. Toda — učiteljstvo bo že samo branilo svoje stališče, tudi Cerkev bo govorila odločno besedo, nam gre predvsem za naravne pravice starišev in otrok. V prihodnjih številkah se hočemo podrobno baviti s tem krivičnim zakonskim načrtom, danes naj za zgled omenjamo samo en člen izmed mnogih drugih čudnih, prečudnih.

Člen 50. se glasi: V vseh osnovnih (pomni: to so ljudske šole. Ur.) šolah se vrši pouk v službenem, srbsko-hrvatskem jeziku. Ako otroci doma ne govorijo v službenem jeziku, tedaj se na željo starišev vrši pouk v prvih štirih letih v materinskem, pozneje pa v službenem jeziku. V tem slučaju (če se namreč pouk v prvih štirih razredih ne vrši v srbsko-hrvatskem jeziku. Ur.) se uči službeni, srbsko-hrvatski jezik kot obvezen učni predmet v vseh štirih nižjih razredih (šolskih letih).

Sedaj pa samo površno pogledjmo, kakšna navlaka postavnih in naravnih protislovij leži v tem členu.

1. Člen 3. vidovdanske ustave, katera tudi pri nas velja, se glasi: Službeni jezik kraljevine je srbsko-hrvatsko-slovenski.

Ustavo more spreminjati samo narodna skupščina s tremi petinami vseh članov, tu pa vidimo, da jo gospod Radojevič, ki mu je vidovdanska ustava očivilno še premalo cer'alistična, izpreminja kar na svojo roko. Njemu slovenski jezik ni več službeni, ampak edinole srbsko-hrvatski. Slavní državnotvorci na eni strani povdarjajo edinozveličavnost sedanje ustave in dolžijo protidržavnosti vsakogar, ki dvomi nad njenimi dozdevnimi vrtilinami, na drugi strani pa jo vladni možje, ki so prvi poklicani, da jo čuvajo, v najbitvenejših točkah tentajo z nogami. — Šolska oblast za slovenijo je sklenila, da se v drugem polletju odpravi obvezna šolska maša in obveznost veronauka, kadar je to želja starišev in se pri tem sklicuje na člen 12. ustave, v istem hipu pa višji oblastnik, kot je šolska oblast za slovenijo, vrže med staro šaro člen 3. iste baje nedotakljive ustave. Kaj naj rečemo o vsem tem?

2. Pouk se torej vrši v srbsko-hrvatskem jeziku najmanj od 5. šolskega leta naprej. Najbolj naravna pravica človekova je, da dobiva tisti pouk, ki mu je za življenje neobhodno potreben, v svojem materinskem jeziku. Na to pravico smo se vedno upravičeno sklicevali v stari Avstriji, se sklicujemo še danes na Koroškem, v Julijski Benečiji. Kaj bodo odgovarjali Nemci, kaj Italijani zahtevam naših bratov v neodrešenem ozemlju na njihove zahteve? Saj niti vaši bratje v Jugoslaviji ne dobivajo pouka v materinskem, domačem jeziku.

3. Pouk se vrši vsaj od petega šolskega leta naprej v srbohrvaščini. Kaj bo posledica? Otroci ne bodo znali ne slovenskega, ne srbsko-hrvatskega jezika. In če se bo to godilo nekaj desetletij, ne bomo imeli ne slovenščine, ki ima že — veliko kulturo za seboj, niti srbskohrvaščine, temveč kolobocijo, ki ne bo nikomur podobna. Kaj bodo rekli na to naši slovenski pisatelji in pesniki? Kje bomo dobili pisateljski in pesniški naraščaj, če se po naših šolah nihče več ne bo učil slovenščine, srbskohrvaščine pa tudi ne bodo pisali, ker lepo pisati zna le tisti, ki se jezika v šoli učil in ga med narodom vsak dan govoril. In narod brez pisateljev in pesnikov je narod umirajočih duš in src.

4. Pouk se vrši vsaj od petega šolskega leta naprej v srbohrvaščini. Kdo bo učil v srbohrvaščini? Slovenski učitelji, ki ne znajo srbohrvaščine? Ali bomo vse slovenske učitelje prestavili na jug, k nam pa pridejo iz južnih krajev. Ali doli bodo pa znali srbohrvaški? Ali pa se bo učiteljski naraščaj na učiteljsku tako naučil žive in jedrnat srbohrvaščine, da bo mogel potem s pridom poučevati v tem jeziku? Zelo dvomimo.

5. Ali Radojevič res misli, da bo na tak način utrdil narodno edinstvo in plemensko ljubezen?

Pridite na shod!

V nedeljo, 22. januarja 1922 v veliki dvorani hotela »Union« bo celodnevno veliko zborovanje in posvetovanje, kako naš narod pravno dvigniti, surovost, pijanost,

razuzdanost v kot ugnati, treznosti, čistosti, dostojnosti pripomoči do veljave.

Govorili bodo različni in odlični govorniki. Začetek ob 9. uri č. poldne. Pridite iz vse Slovenije, da vso domovino prekvasimo in prerodimo!

Podroben program prinesemo prihodnjič.

Po tem velikem zborovanju v Središču Slovenije pa naj se vrše manjši shodi z istim programom po celi domovini. Ideja npravnega preporeda naj prešine ves narod!

Cpozarjamo na novi časopis »Prerode«, ki si je vzel za nalogo pobijati meč slovenskim ljudstvom surovost, pijanost, razuzdanost.

»Socialna Misel« se imenuje mesečnik, kateri izide 15. t. m. Urejevala ga bosta dr. A. Gosar in F. Terseglav. Ta novi mesečnik bo prinašal kratke, načelne in splošno razumljive, a strokovnjaške članke o vseh v sedanjem trenutku zanimivih političnih, socialnih in gospodarskih vprašanjih ter raznovrsten pregled o vsem, kar se važnega godi na vseh teh poljih, doma in po svetu. »Socialna Misel« bo posvečala skrb tudi agrarnemu vprašanju. Stala bo na krščanskem-socialnem stališču in nudila tako posameznikom kakor društvom veliko politične, socialne in kulturne izobrazbe. Zato jo toplo priporočamo! — Cena 100 K na leto, naroča se pri Ničmanu, prodajalna Kat. tisk. društva v Ljubljani.

Razgled po svetu.

NARODNA KATOLISKA KMETSKA ZVEZA NA ŠPANSKEM.

Koncem novembra preteklega leta je imela omenjena kmetška organizacija šesto glavno skupščino v Madridu. Kmetška zveza na Špankem je najbrž najmočnejša med vsemi, kar jih poznamo, dasi je bila ustanovljena šele l. 1917. Točasno ima že 60 zvez, 5000 sindikatov in 600.000 članov. Ustanovitelj je posestnik Antonio Monedero. O priliki občnega zbora je nadškof iz mesta Toledo, ki je španski primas, v svojem pozdravnem nagovoru poudarjal, da se ima zveza za svoj cvetoči razvoj zahvaliti vprav temu, da se ponša s svojim cerkvenim in katoliškim značajem. Živ dokaz tega znaka in sigurne notranje vezi je dejstvo, da so se zastopniki petdnevnega kongresa pred zborovanjem sešli za en dan k duhovnim vajam v za to odločenem zavodu v mestu Madridu. Blagodejnemu vplivu katoliške kmetške zveze je pripisovati, da je odušstvo in oduška kupčija izginila iz površja skoraj po vseh pokrajinah širne španske države.

ČEHOSLOVAŠKA.

Na Čehoslovaškem je od vsega prebivalstva blizu 57 odstotkov poljedelcev. Pri nas jih je čez 80 odstotkov, kljub temu

imajo pri nas kmetje mnogo manj odločilne besede pri vladi kot na Češkem. — Češki katoličani v Ameriki prirede pomladi velik izlet v staro domovino.

FRANCIJA

Ima naravnost blazen strah pred Nemčijo. Svojo vojsko stalno pomnožuje in sedaj ima že večjo armado, kot jo je imela Nemčija pred vojsko. Amerika, kateri je Francija dolžna ogromne svote, pravi, da se to ne bo godilo na njen račun in zato ne bo odpustila Franciji dolga. Kakor se vidi, so vse mirovne konference ena sama hinavščina. Kjer ni poštenosti in vere, mora biti orožje, zato vse konference ne bodo nič pomagale, dokler se narodi ne povrnejo h krščanstvu.

ANGLIJA.

V angleški naselbini Indiji (Azija) je izbruhnila vstaja domačinov proti Angležem. Bijejo se velike bitke med vstajši in angleškim vojaštvom. Nobenega dvoma ni, da se bo zaenkrat upor še krvavo zadušil, ker Indijci nimajo smisla za organizacijo. — Na Irskem se je bil vroč boj, ali naj se sprejme od Angležev predlagani sporazum z Irsko ali ne. Sporazum daje Irski popolno državno neodvisnost, le da Irska svobodno priznava angleškega kralja tudi za svojega. Irski voditelj de Valera je proti sporazumu, ker je še za večjo neodvisnost, a večina irskega naroda je za sporazum. V irski zbornici je bil sporazum končno javno sprejet s 64 glasovi proti 54. — Anglija se zelo prizadeva, da bi se Evropa gospodarsko zopet postavila na trden temelj. Zakaj Anglija vsled vsesplošne evropske revščine ne more več prodajati svojih izdelkov, s katerimi si mora kupovati kruha. V ta namen se bo sklicala v kakšnem mestu v Italiji konferenca vseh evropskih držav, tudi Rusija, če se le obveže, da ne bo drugim vrvala boljševiških gospodarskih načel. Bila je že cela vrsta raznih konferenc, pa ni nobena nič pomagala, ker si nihče ne upa prijeti glavnih krivcev: verižnikov in kapitalistov. — Brezposelnih je v Angliji do dveh milijonov oseb.

Tedenske novice.

Politične.

p Naš kralj je odpotoval za božične praznike k rumunski kraljevi družini v Sinajo v Rumuniji, kjer bo ostal 10—15 dni. Novejše vesti poročajo, da se je zaročil z rumunsko princezino Mariolo.

p Minister zunanjih zadev je postal znani dr. Momčilo Ninčić, velik prijatelj kraljevega dvora. Ninčić je kot radikalec pristaš bele roke.

p Shod zaupnikov SLS za radovljiški okraj. V sredo, 4. jan., se je vršil v Ljudskem domu v Radovljici sijajen shod zaupnikov SLS za radovljiški okraj. Na shodu sta poročala o političnem položaju in organizacijskih stvareh posl. Brodar in dr. Kulovec. Po živahni debati, v katero je poseglo mnogo zaupnikov, je predlagal g. Ant. Cvenkelj zaupnico Jugo-

alovanskemu klubu, ki je bila z velikim odobravanjem soglasno sprejeta. Na shodu je podal z ozirom na hujškanje samostojnežev obširno poročilo o elektrarni na Završnici g. ing. Serneč. Iz poročila so udeleženci razvideli vso podlo gonjo, ki so jo samostojneži vprizorili s to veliko gospodarsko napravo. Po shodu se je vršil občni zbor okrajne Kmetijske Zveze za Radovljico. Za načelnika je bil izvoljen bivši poverjenik za kmetijstvo g. Jakob Jan.

p Shodi SLS so se vršili v Št. Vidu pri Stični, na Krki, ker so tudi v precejšnjem številu navzoči samostojneži glasovali za zaupnico Jugoslovanskemu klubu; v Trebnjem, na Vačah, v Ljubljani, v Šmartnem pri Litiji, pri D. M. v Polju, v Novem mestu, v Starem trgu pri Ložu.

p Namesto umrlega Fran Piška pride kot poslanec SLS v narodno skupščino Fran Žebot, urednik v Mariboru.

Domače novice.

d Naša priloga. Danes smo začeli z mesečno prilogo: »Občinska uprava«, ki se izhajala namesto Vestnika Županske Zveze za Slovenijo. Prinašala bo v prvi vrsti pojasnila in pouk o občinskem poslovanju. Izdajamo kot prilogo Domoljubovo ne samo zato, ker Županska zveza ne zmora tolikih stroškov, da bi mogla izdajati lastno glasilo, temveč prav posebno zato, da jo bero tudi drugi, ki niso župani in občinski odborniki. Zlasti fantje in mladi posestniki naj bi jo pridno študirali. Čimbolj bodo ljudje poučeni, kako se mora občina voditi, tem boljše bo občinsko gospodarstvo, tem natančnejše nadzorstvo bodo imeli nad občinskim odborom. Veliko neurednosti in veliko stroškov je bilo že pri občinah samo radi nevednosti in nepoučenosti ne samo občinskih odbornikov, temveč tudi občanov, ki niso znali ob pravem času reči pametne besede. ampak so začeli zdihovati šele, ko je bilo te že iz hleva. Gledati pa moramo tudi na to, da vzgajamo iz mladih ljudi dobrih občinskih odbornikov, ki bodo tudi znali z občino dobro gospodariti. Zakaj samo dobro volja in poštenost re zadoštujeja, treba je tudi znati. Dobri in izobraženi občinski gospodarji občanom dosti stroškov prihranijo. — Tudi za ženske ni Občinska uprava odveč. Zakaj prej ali slej pride čas, ko bo tudi ženska sedela v občinskem odboru in bo morala tudi nekaj znati, da ne bo brez potrebe ali celo v škodo sedela v občinskem odboru.

d Shranjujte! Prilogo »Občinsko upravo« vedno potegnite iz lista in jo shranjujte, ker ima njena vsebina stalno vrednost.

d Poslanec Pišek umrl. Po daljši bolezni je umrl 6. t. m. na svojem domu v Slivnici dolgoletni državni poslanec Ljudske stranke Franc Pišek. — Pokojni Franc Pišek se je rodil dne 3. decembra 1856. Ko je na Stajerskem zavela sveža sapa krščanske ljudske organizacije, je bil rajni Pišek med prvimi borci. L. 1907 je postal državni poslanec, leta 1908. je bil izvoljen tudi v deželni zbor. Poleg teh javnih bremen je nosil na sebi 2' let odgovornost župana ter načelnika okrajnega zastopa. Rajni Pišek je bil večji kmetijski posestnik, po svojem srcu je bil plemenit in blag

ter je silno mnogo delal v smislu krščanskega socializma, ki obrača glavno skrb za najbolj potrebne. Kot poslanec je bil priden in vesten ter zvest tovariš in bojevnik. Do jedra prepojen s katoliško zavestjo, je vedno delal v tem pravcu, javno in zasebno. Ljubi Bog naj mu dodeli večno plačilo!

d Za vojaške novice. Poslanci Ivan Stanovnik, Ivan Brodar in Josip Nemanič so stavili na vojnega ministra sledeče vprašanje: Po železnicah se ravno sedaj prevajajo vojaški novinci, ki so nastopili aktivno službo. Vozijo se v živinskih vagonih. V noči od 12. na 13. december 1921 se je na postaji Bosanski Brod dogodil slučaj, da je več vozov z vojaškimi novinci celo noč prezebal na postaji v živinskih vozovih, ne da bi jih odpeljali na določeno mesto. Prevladuje upravičen strah, da se namerava enako postopati z onimi vašimi vojaki, ki se bodo meseca januarja vračali iz aktivne vojaške službe na svoje domove. Vprašamo gospoda ministra, če so mu te razmere znane in ali hoče pri železniški upravi poskrbeti dostojne osebne vozove za prepeljavo vojakov, da jim ne bo treba v najhujši zimi zmrzovati po živinskih vagonih. Upamo, da bo gospod minister izdal potrebne odredbe in nas o uspehu in izvršitvi obvestil.

d Polnočnica v Belgradu. Iz Belgrada se nam piše: Čeprav mala in uboga, kljub temu je dala katoliška cerkva v Belgradu o polnoči 24. decembra 1921 prav slavnostno in živahno manifestacijo za sveto vero. Množica ljudstva je prisostvovala z gniljivo pobožnostjo službi božji one tihe, svete noči, katera je prinesla luč in milost celemu svetu. Naj bi božje Detece srca vseh 10.000 katoličanov, ki stanujejo v Belgradu, s svojo milostjo krepčalo in jih za sveto stvar vnelo, da bi vredni bili njegovih božjih obljub. Število katoličanov v Belgradu je veliko, cerkev je majhna; ako bi dobra volja navdušila vsa srca, lahko bi tu stala za prihodnjo polnočnico lepa, velika hiša božja.

p Jugoslovanski zastopnik v Zjedinenih državah nujno opozarja, naj do konca junija t. l. nihče ne hodi v Ameriko, ker ga bodo ameriške oblasti pred izkrcanjem obrnile, tudi če ima kdo vizum ameriškega konzula.

d Trpljenje koroških Slovencev. Nemci hočejo s požigi uničiti koroške Slovence. Požari slovenskih hiš so na dnevnem redu, mnogo je bilo po srečnem slučaju preprečenih. Naj bi se vendar naša vlada v Belgradu malo zgenila in povedala Avstrijcem, kar jim gre.

d Velike goljufije. Belgrajski verižni ki — takozvana belgrajska porodica — so nakupili v Bolgariji veliko premoga. Obenem nam je Bolgarija že davno dolžna dati kot vojno odškodnino 1500 vagonov, a te zadržuje belgrajska porodica v Bolgariji za toliko časa, da nakopljejo premož, ki naj se potem tako brezplačno pripelje v našo državo. Medtem pa pri nas radi pomanjkanja vagonov ustavljajo promet, brezposelnost se veča in draginja raste. V Belgradu pa kujejo postave zoper draginjo.

d Vojni minister in orlovstvo. Nekaj časa sem se opaža, da gotovi oficirski krogi — ne vsi — preganjajo vojake-orle, me-

sto da bi bili veseli, da imajo še kaj poštenih fantov. Ker se zadnji čas te vesti množe, je interveniral v ponedeljek, 2. t. m. predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec pri vojnemu ministru Zetcheviću med drugim tudi v tej zadevi. Vojni minister mu je zagotovil, da vojno ministristvo nikdar ni izdalo kakšnega odloka, ki bi bil naperjen zoper orlovstvo in Orle. Če bi se kje godile vojakom-Orlom krivice, naj enostavno nastopijo pot pritožbe. Vojna uprava se zaveda, kako velikega pomena za armado in državo je orlovstvo. — Naj bi besedam sledila tudi dejanja!

d Delavska zbornica je prvič 8. t. m. zborovala v Lj. bljani. Za predsednika je bil izvoljen socialist Melhior Čobal iz Zagorja.

d Umrl je v Prekmurju boritelj prekmurskih Slovencev župnik Štefan Kúhar v Beltincih.

d Minister dr. Žerjav je obolel na pljučnici. Bolezen že ponehava.

d Jugoslovanska vlada je sicer junaška, toda popustljiva vlada. In če bo še nekaj časa popuščala, ni več daleč dan, ko bomo čitali poročilo: Lah! so zaigali Narodni dom v Ljubljani, koroški Nemci požigajo slovenske hiše okrog Kranja.

d Velikanskega medveda, tehtal je 236 kilogramov, je ustrelil 4. t. m. rudniški gozdarski paznik Janez Jager v Svinškovi hosti nad Trbovljami. Priklatil se je kosmatin nemara iz Hrvatske. Lovec zaslužil priznanje, ker je bil v smrtni nevarnosti. Rešil ga je, tako pravi sam, edino veliki železni križ pri molku, katerega nosi vedno v prsnem žepu.

d Škrlatica in črne koze divjajo v Belgradu.

d Socialno-izobraževalni tečaj se bo vršil prihodnjo nedeljo dne 15. januarja 1922 v Dobu. Tečaj priredi dekanjski odbor kamniški s sodelovanjem SKSZ. Začetek točno ob 8. uri zjutraj. Prijatelji socialnega napredka in izobrazbe vsi vljudo vabljene da se tečaja udeležijo.

d Podružnica Jugoslovanske Matice v Radovljici vabi na redni občni zbor, ki se vrši v sredo, 18. januarja 1922 ob 19. uri v restavraciji Novak v Radovljici.

d Železniška nesreča na Grosupljem. 2. t. m. zvečer je prišel na grosupeljski postaji pod vlak Josip Bradač, dijak eksportne akademije na Dunaju, ki se je s počitnic vračal nazaj na Dunaj. Doma je baje in Semiča. Vlak mu je odrezal obe nogi. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnico.

p Dva brzovlaka sta trčila v Vinkovcih na Hrvatskem. Lokomotive in prednji vozovi so razbiti, 8 oseb težko ranjenih.

d Ni pravi V noči od 12. na 13. decembra je moral brzovlak Ljubljana-Zagreb-Beograd čakati na postaji Brod nad 3 uri, ker je dobilo postajno vodstvo brzovlak, da mora brzovlak počakati na bosanski vlak, v katerem se je vozila soproga pribočnika ministra saobračaja. Gospod saobračajski pribočnik je zahteval, da brzovlak počaka na njegovo milostlivo, da se more z njim peljati v salonskem vozu v Beograd. Odkar nam vlada samostojno-demokratsko-radikalna koalicija, so mogoči taki slučajni na naših železnicah, da morajo v nezakurjenih vagonih potniki v brzovlak čakati po cele ure na prihod ene ali druge dame. Lepi časi!

Gospodarski obzornik.

Elektrarna na Završnici.

Na šentjanžev dan je bilo na Breznici drugo posvetovanje glede prevzetja elektrarne. Zastopanih je bilo vseh 22 občin radovliškega okraja in Kovor, Križe, Naklo, Predoslje, Preddvor. Vsaka občina dva moža. Blejci so hoteli 4 glasove, ker porabijo največ elektrike. Obveljalo je: Bled in Jesenice naj izvolijo za prihodnje še tretjega. Pri volitvi predsedstva je bil izvoljen Finžgar (SLS) in Čop (SKS). Ker Vovk (SKS) ni dobil večine se Ažman pritoži, da je to politika. — Čop najprej prebere svoj spis o začetku elektrarne, iz katerega naj se razvidi, da je on iznašel moč Završnice, da je devet sosednih občin izvršilo pripravljala dela (Ljubljana zavoljo pomanjkanja denara ni pristopila) pa da je vse potem deželni odbor v svoje roke vzel, ker pa tem občinam ni nič povrnil prejšnjih stroškov, bi imela zdaj več pravic imeti. Zlasti pa je povdarjal, da so takrat prišli skup pristaši vseh strank, brez vsake politične besedice, torej prosim: tudi danes ne sen-ce politike.

Ker se Bledu ni priznalo 4 glasov, grozi dr. Kavčič da bo poklical na pomoč državno železnico; ko se slišijo ugovori: manjšina naj se vda, kliče Ažman: pojdemo preko vas. Dve uri so se potem pogajali, da bi sestavili dogovorno listo za volitev odbora. Nazadnje predlaga dr. Kavčič: tri samostojne, tri ljudske stranke, predsednika pa »nestranskega« g. Čopa. SLS pa predlaga: Jan, Finžgar, Resman, Čop, Tomec, Zaplotnik iz Preddvora, Čufar. Pri glasovanju dobi lista samostojnih samo 13 glasov zoper 33 glasov za naše može. Tomec in Čop takoj izjavita, da ne sprejmeta izvolitve, ker je to politika. Ažman pa vpije: i jo bomo pa sami imeli (namreč elektriko), s podporo pokrajinske vlade, kaj jutri gremo v Ljubljano! Hočejo zopet takoj ravnati kakor pri kmetijskih družbi! Povsod hočejo komandirati, dasi jih skoro nič več ni, slovenski kmet pa naj zato vedno več gori plačuje.

Ne bo šlo!

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	22. jan.	5. jan.	9. jan.
	K v	K v	K v
ameriški dolar	268 —	286 50	300 —
avstrijska krona	— 5	— 4	— 5
čehoslovaška krona	— —	4 90	5 17
angleški funt	— —	12 15	— —
francoski frank	— —	23 90	— —
italijanska lira	11 74	12 15	13 90
bolgarski lev	— —	— —	— —
carski rubel	— —	— 20	— —
grška dragma	— —	— —	— —
nemška marka	1 51	1 52	1 85
rumunski lej	— —	2 12	— —
švicarski frank	53 —	54 —	— —
poljska marka	— —	— —	— —
mažarska krona	— —	— 49	— 49

g 20 kronski zlatnik (avstrijski oz. ogrski) je stal dne 5. t. m. na borzi v Zagrebu 950 K.

g Kako je padala vrednost dinarja. Finančni minister Kumanudi je v svojem zadnjem govoru povedal kako je padala vrednost dinarja in sicer na belgrajski borzi, ki je pričela delovati februarja 1919: 25. februarja 1919 je bil vreden 1 dolar 24 dinarjev 10 par; 20. marca 1920 42 dinarjev 50 par; 20. julija 1920 15 dinarjev; 20. novembra 1920 37 dinarjev 80 par; do maja 1921 31 dinarjev; 1. avgusta 1921 34 dinarjev; 20. oktobra 1921 56 dinarjev; 9. novembra 1921 95 dinarjev 75 par; danes je vreden dolar okoli 70 dinarjev. Kakor vse kaže, bo dinar še padel.

g Dinar in češkoslovaška krona. Lansko leto je bila češkoslovaška krona ob takem času vredna okoli 2 naših kron. Letos pa je vredna češkoslovaška krona že več kot 1 dinar namreč okoli 5 kron. Čehi pač znajo, pri nas tudi znajo, seveda samo — pri koristih.

g Nasledstvene države morajo prevzeti avstroogrski državni dolg. Reparacijska (obnovitvena) komisija v Parizu je izdala sledeče obvestilo: »Mirovni pogodbi saintgermanska in trianonska predpisujeta razdelitev bivšega avstrijsko-ogrškega državnega dolga med nasledstvene države na temelju papirjev, ki se morajo zbrati in popisati. Zato se lastniki pozivajo, da predložijo te papirje dotičnim državam.

g Nemška Avstrija in papirnat denar. V Nemški Avstriji imajo papirnatega denarja za 160 tisoč milijonov nemško avstrijskih kron. Avstrijci so res dobri gospodarji s papirjem.

DAVKI.

g Vložite takoj napovedi za dohodnino za leto 1922! Finačna delegacija v Ljubljani razglasa: Za odmero dohodnine in plačarine za leto 1922 morajo podat davčni zavezanci, ne da bi čakali poseben poziv od davčnega oblastva, najkasneje do dne 31. januarja 1922 napoved o svojih davku zavezanih dohodkih in tudi o dohodkih onih sorcev, ki žive z davčnimi zavezanci v skupnem gospodarstvu. Dohodki članov hišnega gospodarstva iz službenih prejemkov se ne prištevajo k dohodku hišnega poglavarja. Potrebni uradni obrazci se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. Napovedi je oddati v Ljubljani pri davčni administraciji, drugod pa pri onem davčnem okraj. oblastvu, v čigar okraju davčni zavezanec redno prebiva. Davku zavezani dohodki se morajo napovedati v znesku, ki so ga v letu 1921 v resnici dosegli. Ako dohodki še ne obstoje celo leto, jih je vzeti v poštev po verjetnem letnem donosu. Napoved se sme ali vložiti pismeno ali pa dati ustno na zapisnik, in sicer tudi pri pristojnem davčnem uradu. Ker utegne pozneje naval strank narasti, se opozarja davčni zavezanci v svojo lastno korist, naj podajo ust-

ne napovedi čim preje. Kdor v določenem roku ne vloži napovedi, temu se dohodnina lahko odmeri brez nadjelne poziva na podstavi uradnih pripomočkov. — Iz tega sledi, da naj naši ljudje takoj sestavijo napoved o dohodkih in izdatkih v letu 1921. Ti dohodki in izdatki so merodajni za odmero dohodnine za l. 1922. Kdor tekom januarja, najpozneje pa do 31. t. m. napovedi ne vloži, temu bode davkarija sama odmerila dohodninski davek in seveda tudi po svoje. Proti odmeri dohodnine od strani davkarije ni nobenega priziva (pritožbe). Na uradne pozive naj noben ne čaka, ker teh ni več. Zato je nujno potrebno, da odbori kmetskih zvez v posameznih občinah oziroma farah opozore naše ljudi na to in jim gredo pri sestavi napovedi na roke. Pri sestavi napovedi naj sodelujejo vsi naši izobraženci in odborniki. Napoved napišite kar na navadni poli papirja. Najprej napišite naslov, n. pr. Davčna oblast v (Kmniku, Novem mestu itd.), kamor pač davčni zavezanec spada, potem dohodke in izdatke. Na koncu zapišite datum in svoj cel naslov, ki mora biti jasno napisan. Našim ljudem bi nadalje svetovali, da si prepise napovedi shranijo. Tega sicer doslej niso imeli v navadi, toda kakor sem rekel, dobro bi bilo in imajo od tega dvojno korist: 1. vedo prihodnje leto kaj in kolikdo so prejšnje leto napovedali in 2. v slučaju, da stresa davčna oblast kašne sitnosti, se ji vedno lahko pove in pokaže, kaj se je napovedalo. Končno bodi pripomnjeno, da pošljete lahko po več napovedi skupaj v eni kuverti, seveda najbolje priporočeno. Torej da se obvarujete raznih sitnosti, izpolnite napovedi za dohodnino do 31. januarja 1922.

g Poslanci Jugoslovanskega kluba Ivan Brodar, Ivan Stanovnik in Josip Nemanjč so stavili na finančnega ministra vprašanje glede poprave trošarinske postavke, po kateri s otrošarini podvrženi vozovi na peresih, katere uporabljajo kmetovalci za nujne gospodarske in kmetijske vožnje in ne v zabavo. Poslanci zahtevajo, da se trošarina na ta vozila nemudoma ukine, ker ta davek na kmetijske vozove ni upravičen in bi bilo z njim kmetско prebivalstvo prehudu prizadeto. — Isti poslanci so zahtevali od ministra prosvete, da sklepe višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 18. novembra 1921 radi oporovitve šolskih otrok od verskih vaj in veronauka, ukine, ker so žaljivi za katoliško ljudstvo v Sloveniji. — Nadalje so zahtevali naši kmetijski poslanci od finančnega ministra, da vpelje zopet davčne knjižice, da naši kmetovalci zamo-rejo kontrolirati višino, podlogo in upravičenost zahtevanih davkov.

ŽIVINA.

g Živino na Hrvaškem za 1 kg žive teže plačujejo sledeče: Voli 18 do 28 K, bik 14 do 18 K, krave 12 do 18 K, telice 16 do 20 K, teleta 18 do 24 K, debele svinje 42 do 54 K, svinje slabše vrste 36 do 46 K.

g Pitane prašiče so plačevali na zadnjem semnju v Ptuj po 42 do 44 K 1 kg žive teže.

g Cene goveji živini za izvoz v Italijo in Švico so se zopet dvignile. Težke in re-jene vole od 650 kg naprej plačujejo po 22

do 28 K 1 kg žive teže. Vole od 500 do 650 kg in srednjedebele pa po 18 do 24 K. Celo krave za klobase plačujejo izvozničarji po 10 do 14 K. Sedaj po zimi izvažajo večinoma le zaklano živino. Po deželi so se sedaj razpasli številni nakupovalci živine, ki lažejo živinorejcem, da cene padajo, da je izvoz ustavljen in podobne reči. Takim ljudem ne verjemite! Cene živini se še vedno dvigajo, zato bodite pri prodaji živine oprezní!

g Sejmi za govejo živino in prešiče v Ljubljani ukinjeni. Ljubljanski mestni magistrat naznanja: Radi kužne bolezni sli navke in parkljevke se semnji za govejo živino in prašiče v Ljubljani ukinejo, do čim se semnji za konje vrše.

g Cene pitanim svinjam v Bački so 40 kron za 1 kg žive teže. 1 kg masti stane 70 kron, nasoljenega špeha pa 62 kron.

CENE.

g Seno plačujejo zadnje čase v Mariboru in sicer sladko 800 do 850 K, kislo 700 do 800 K za 100 kg.

g Cena masti v Celju je sedaj od 88 do 92 K za 1 kg. Prekajeno svinjsko meso je podražilo od 50 na 58 K.

g Cene lesu za kubični meter. Cene se razumejo za les, postavljen na pridelovalen kraj. Hrastova debla I. vrste 2000 do 3200 kron; II. vrste 1000 do 1600 kron; hrastove deske do 5 cm debeline 4000 do 6000 kron; nad 5 cm debeline 4800 do 5400 kron; bukova debla I. vrste 600 do 800 kron; bukov rezan les (parjen) 2200 do 2800 kron, neparjen 1400 do 1600 kron; javorova in jesenova debla 2000 do 2400 kron; mehke tesan les 800 do 1200 kron; mehke rezan les 1200 do 1900 kron. Leseno oglje vagon 18 do 24 tisoč 600 kron.

g Žitni trg. Naše izredno slabe prometne razmere, ki zelo slabo delujejo na žitni trg, so dovedle do popolne ustavitve železniškega prometa in sicer do 8. t. m., kar se zna pa še podaljšati. V novejšem času manjka na vseh progah lokomotiv, tako da čakajo naloženi vagoni 14 do 20 dni, predno jih odpremi. Nesposobnost železniške uprave in vsled tega slabe prometne razmere ubijajo naše gospodarsko življenje. Cene žitu so v Bački za 100 kg: pšenica 1520 kron, oves 900 kron, koruza 1120 kron, moka št. 0 1970 kron, moka št. 2 1870 kron, moka št. 6 1750 kron, mekinje 720 kron. — Novi Sad. Cene za 100 kg: Pšenica 1500 kron, rž 1250 do 1300 kron, ječmen 1000 do 1020 kron, oves 870 do 900 kron, nova koruza 1080 do 1100 kron, moka št. 0 2000 kron, mekinje 700 kron.

g Cene padajo na Češkem vsled vedno boljše čehoslovaške valute.

g Cene žitu na Mažarskem za 100 kg: Pšenica 2150 do 2175 kron, rž 1360 do 1420 kron, ječmen za krmo 1670 do 1700 kron, ječmen za pivo 1800 do 1900 kron, koruza 1680 do 1715 kron, oves 1400 do 1420 kron, proso 1450 do 1500 kron, seno 750 do 900 kron, detelja 950 do 1000 kron, slama 280 do 400 kron, mekinje 950 do 970 kron. Cene so navedene v mažarskih kronah.

g Cene mesu v Trstu so določene sledeče za 1 kg: Prednji del s priklado 6 lir,

zadnji del s priklado 7.40 lire, meso brez kosti 12 lir ali nekaj nad 140 naših kron.

PODJETJA.

g Tovarna vžgalice v Rušah pri Mariboru, ki je meseca marca 1921 do tal pogorela, je zopet v obratu. Sedaj izdeluje vžgalice »Mikado«, ki se na vsaki podlagi brez fosforja in žvepla užigajo in se razpošiljajo v papirnih zavojčkih raznih velikosti. Kakor hitro dobi tovarna tudi potrebne stroje, bo izdelovala tudi švedske vžgalice.

g Polom največje italijanske banke »Banca di sconto« je zadel večinoma samo manj premožne, ker so kapitalisti pravočasno dvignili vse svoje vloge.

PROMET.

g V železniškem ministrstvu ni nobene reda! Naš železniški promet je vsak dan slabši. Sedaj smo prišli že tako daleč, da so pričeli ustavljati vlake in sicer vsled — pomanjkanja premoga. Smejati se moramo na eni strani tej neumni vesti železniškega ministrstva, na drugi strani pa s strahom gledamo v bodočnost, kaj bo, če bo šlo tako naprej. Edini vzrok, da so pričeli ustavljati vlake, je popolna nesposobnost železniškega ministrstva. Tukaj bi bila nujno potrebna železna metla! Železniškemu ministrstvu moramo povedati jasno resnico, da imamo premoga dovolj, toda ni dovolj vagonov. Vagonov za prevoz pa zato ni, ker stoje po mesece in mesece prazni na raznih progah, ter se zanje nikdo ne zmeni. Če bo šlo tako naprej, če bodo vodili našo železniško upravo tako nesposobni ljudje, kakršne imamo sedaj, potem je gotovo, da v kratkem ne bo vozil noben vlak. Zakaj se je pa začela, ko je bil dr. Korošec železniški minister, promet stalno zboljševal? Zato, ker se je brigal za to in je z železno roko napravil red. Take uspehe nam prinaša sedanja liberalno-samostojna radikalna vlada!

g Balkanska železniška konferenca. Dne 2. januarja t. l. se je pričela v Beogradu konferenca zastopnikov Jugoslavije, Bolgarije in Turčije glede ureditve železniškega prometa.

g Nabava železniških voz v Nemčiji. Prometno ministrstvo je sklenilo z Nemčijo pogodbo glede dobave 100 brzovoznih lokomotiv, 200 lokomotiv za potniške vlake, 100 za tovarne in 50 lokomotiv za manevriranje, nekaj ozkotirnih lokomotiv, nadalje 4000 zaprtih, 3500 za premog, 1500 vagonov za pesek in nekoliko cestern. Okoli 1000 vagonov moremo dobiti od Nemčije takoj, ker so že gotovi, dočim bi ostanek prejeli do konca meseca junija t. l. Nemški državni komisariat je že zahteval ponudbe od nemških industrijcev za izdelovanje potniških vagonov za nas. 50 lokomotiv dobimo meseca aprila, 150 maja, ostanek pa junija.

g Vsled pomanjkanja premoga je tudi promet z ladjami omejen. Pač »uspehi« železniškega ministrstva.

RAZNO.

g Pozor mlekari in mlekariice ljubljanske okolice. Pripravljalni odbor za ustanovitev »Mlekarskega društva«, ki bo imelo ščititi mlekarstvo, sklicuje vse mlekarije in mlekariice ljubljanske

okolice k ustanovnemu obnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 15. januarja 1922 točno ob 10. uri v Društvenem domu na Ježici pri Ljubljani. Društveni dom je blizu župnijske cerkve in nam je g. župnik radevolje dvorano odstopil za ustanovni občni zbor. Nameravano društvo ni strankarsko, ampak strogo gospodarsko. Pridite vsi! — Pripravljalni odbor.

g Trimesečni gospodinjski tečaj v Belčinih v Prekmurju za dekleta se prične 15. januarja.

g Največ soli v naši državi izkopljejo v Kreki v Bosni in sicer 200 vagonov mesečno, toda mogli bi je nakopati tudi 500 vagonov mesečno, če bi jo bilo mogoče odpeljati. Toda pri nas vagonov ni, ker stoje prazni po raznih progah. V sami Kreki stane 100 kg soli samo 2 dinarja in 20 par. Ker pa je sol državni monopol, zato je razumljivo, da je pri nas vsled tega draga. Letno rabimo soli v naši državi okoli tisoč vagonov.

g Novi zakon o ribolovu je izdelan in poslan na vpogled ribiškemu društvu.

g Zakon o lovu se v kratkem izenači za celo državo.

g Obrbne razstave se bodo vršile letos v Ptutu in pokrajinska v Mariboru.

g Zadržno gibanje med gorškimi Slovenci. Slovenci, ki so pod Italijo, so si ustanovili samostojno »Zadržno zvezo«, katera namerava organizirati blagovni promet. Pričeli so nadalje izdajati »Gospodarski list«, ki se peča samo z narodno-gospodarskimi vprašanji.

g Nadzorstvo semenja. Kralj je podpisal zakon o nadzorstvu semenja kulturnih rastlin pri uvozu v notranjem prometu. Po tem zakonu vrše nadzorstvo nad semenom državni kmetijski preizkuševalni zavod v Ljubljani in Mariboru, postaja za preiskovanje semenja v Zagrebu in poljedelska ogledna nadzorstvena postaja v Topčideru.

g Obrbno zvezo so ustanovili 4. t. m. v Mariboru.

g Kako se pri nas izvaja agrarna reforma. Poslanci Ivan Stanovnik in tovariši so naslovili na ministra za agrarno reformo sledeče vprašanje: Gospod ministri! »Slobodna Tribuna« v Zagrebu z dne 19. decembra 1921 je priobčila poročilo, da so poverjenik trgovine in industrije v Ljubljani dr. Marn, direktor agrarne reforme dr. Lukan in finančni ravnatelj dr. Savin ter inženir Pavlin kupili za vsoto 1 milijon kron tovarno L. R. Schütza v Petrovčah pri Celju. Ti gospodje so kupili tovarno z vsemi pritliklinami in dva rudnika, kar je bilo dosedaj pod državnim sekvestrom, a tega razrešeno brez odobriila ministerstva pravde. Vrednost celega podjetja znaša menda okoli 15 milijonov kron. Vprašamo g. ministra za agrarno reformo, če mu je ta vest znana in kaj hoče ukreniti, da se taka zloraba uradnih oseb prepreči in pogodba razveljavi. Prosimo, da nas o Vaših odredbah pismeno obvestite. (Op. ur.: Kakor se nam poroča od druge strani, poverjenik dr. Marn pri kupčiji ni udeležen).

g Razstava vin na Vipavskem. Dne 29. januarja se vrši v Vipavi razstava vin. Razstavljena bodo vina iz cele vipavske doline.

g Novo palačo si zgradi ministrstvo za gozdove in rude v Beogradu. Stala bo okoli 12 milijonov dinarjev.

Iz naših društev.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

V nedeljo, dne 15. januarja se bo vršil ob 3. uri popoldne v »Društveni dvorani« redni občni zbor K. sl. izobraževalnega društva St. Jernej. K obilni udeležbi vabi odbor.

SMARTIN PRI KRANJU.

Dramatični odsek izobraževalnega društva priredi v soboto, dne 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 15. t. m., o 3. uri popoldne v Stari šoli Detelovo dramo »Begunkac« — Kdor je te igre bral v letošnjih Mohorjevih knjigah, naj pride tudi pogledat, kako se igra na odru.

SMARTNO POD ŠMARNO GORO.

Slov. kršč. soc. zveza priredi v nedeljo dne 15. januarja tukaj celodnevni izobraževalni tečaj. Začetek predavanj, ki se vrše v tukajšnji društveni dvorani, je ob pol 8. uri zjutraj, drugo predavanje se vrši ob devetih, tretje ob enajstih popoldne. Popoldnansko predavanje se prične ob treh. Predavali bodo strokovnjaki iz Ljubljane o sledečih predmetih: Dramatika; alkohol in ljudsko zdravje; boj za vsakdanji kruh po Evropi in v naši državi; pomen krščanske šole za izobrazbo in ljudske srečo. — Iskreno vabimo vsi prijatelje ljudske izobrazbe iz Šmartnega in okolice, da se tetaja v čim na obilnejšem številu udeležijo.

d Kat. izobr. društvo na Ježici ponovi Finžgarjevo »Razvalina življenja« v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 4. uri popoldne. Vsi vpludno vabljeni!

Listek.

Čudodelna skrinjica.

Povest. Spisal Pšeničan.

(Dalje.)

Drugi del je obsegal razlago in premišljevanje o reči, prerokovanih v evangeliju prve adventne nedelje.

»Na zemlji bo stiskanje narodov,« se je Pavel Liberat zamaknil v bodočnost, kakor da bi v duhu gledal, kar se bo zgodilo. »Dežela se bo vzdignila zoper deželo, država čez državo. Takrat bodo teptali pravico, preganjali čednost ter poveljevali laž. Tema bo grozila luči — poštenost bo veliko trpeča — mamon bo vladal svet...«

»In Bog bo vse to pripustil?« se je prestrašila Polinka.

»Za kazen, ker svet bo zapustil Boga,« se je povedal dalekovidni mož. »Pridejo časi, ko se bo človek vzdignil zoper svojega Stvarnika...« mu odrekel pokorščino...

»Pa ne tukaj med nami,« je Katra zatisnila ušesa.

»Našega hriba ne omajajo viharji,« je vstala Polinka, pričakovaje priznanja in pohvale.

»Sovražnik bo prišel med čredo,« je nadaljeval Pavel Liberat, »preganjali bo pastirje in marsikaka ovčica bo krenila za najemnikom na pogubno pot.«

Glasi krič je prekinil njegovo prerokovanje ter je osupnil poslušalce. — Griželj je šestletni Stefan, ki je spal na peči, je planil v sanjah pokonci, oče ga je prestregel ter ujel v naročje, da se ni vršel med ljudi.

»Ne boj se, revček,« ga je božal po mehchem licu.

»Volkovi tulijo — se je deček zvijal v naročju. — »Pet jih drvi za mano — eden me grabi — skrijte me...«

»Saj jih ni, Stefan, saj jih ni,« ga je tolažil oče.

»Pa so!« je kričal deček. »Ali jih ne vidite?«

»Ni jih, Stefan, tebi se le dozdeva,« ga je oče pomirljivo zibal v naročju.

»Pa res jih ni,« se je deček končno umiril. Naslonil se je očetu na ramo ter je zadrimal. Še vedno se je tresel od groze, kar je skrbelo očeta in Polinko, ki mu priporočila strašnice — med šmarnimi mašami posušene — kot uspešno zdravilo.

Po končanem nemiru se je Pavel Liberat ponovno zaglobil v bodočnost. »Takrat bo stiska med narodi,« je modroval; »brat bo sovražil brata — meči bodo sekali glave — kri bo tekla v potokih — boleznimi bodo divjale — in mnogi bodo klicali stirti in razdejani: Hribi, pokrijte nas!«

Te pretresljive besede so segle poslušalcem globoko v čuteča srca. Presunjen je zapustil Miha svoj prostor ter se je blizal Pavlu Liberatu z vprašanjem, ki je razveselil vse navzoče. »Pa kdaj napočijo ti časi, modri učitelj?« ga je pogledal z mokrimi očmi.

»Tega ne vemo,« je zmajal z rameni, »mi jih najbrž ne bomo doživeli. Toda deček za pečko — kaj ne, oče, zdaj se je pomiril vaš sinek — je pogledal Griželja, ki mu je zadovoljno pokimal. »Ta deček jih bo znabit dočkal, če bo dočkal vašo starost. Morda ga usoda vrže v vrtinec, morda mu prizanese — kdo ve, kdo bi mogel vedeti...«

»Tako daleč ne pride moj Stefan,« je Griželj ugovarjal na zapečku.

»Da bi le ne prišel,« je vzdihnil Pavel Liberat, »rekel nisem nič določnega. Toda mnogi bodo postavljeni na poskušnjo; nekateri bodo podlegli, drugi izidejo — zmagovalci.«

»Mislite, da bo Stefan —?« je Griželj zapitil v modrihna svoe kalne oči.

»Krenil navzdol,« mu je Pavel Liberat vzel besedo iz ust. Kdo ve, kdo ve? Takrat bodo resni časi, mnogi bodo izgubili pravo pot.«

»Tudi Stefan?« je Griželj hotel izvedeti sinovo bodočnost.

»Hrast kljubuje viharju,« je dvignil desnico. »Kdor zaide na krivo pot, še ni za vedno izgubljen. Nekaj časa tava po temi, a končno se zave pogube ter se ji izogne. To se najčesteje dogaja ob spominih na preteklost, ožarjeno s svetlobo skrbne in modre vzgoje.«

»Tako sodite o Stefanu?« se je zganil Griželj. »Moje življenje je ubito. — Moj Bog!«

»Ne vzemite si k srcu mojih besed,« ga je jačil Pavel Liberat. »Prisegel nisem, da bo tako. Mi, ljudje, samo ugibamo, določiti ne moremo ničesar.«

»In vendar — se je skrbelo ljubečega očeta.

»In vendar — »Motiti se je človeško,« je modroval preoški mož. — Nato je zaprl knjigo »Evangelija inu branja« v znamenje, da je sestanek končan.

Družba se je pričela razhajati; drug za drugim je prilezel k očitelju, da mu stisne desnico v slovo. Nekaj mož in fantov ga je čakalo zunaj z prižganimi bakljami, da ga sprejmo domov, kar je on prijazno odklonil, rekoč, da ostane na Pšenišču do ranega jutra.

Luči so se pomikale druga za drugo iz Pšenišča po pobočju hriba, kjer so se izsušile na vse strani. Še vedno je pihala ledena sapa, čije dihe se je kakor mrzli vodeni curek razlival po sneženih bregovih.

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Polianec.

(Dalje.)

11. poglavje.

REŠITEV SE PONESREČI.

Naš zajutrek prihodnjega jutra je bil nekak mraben obed. S solnim glasjem ni nihče opomnil dogodkov preteklega dne ali našega pomenka, preden smo šli spat. Saj res ni bilo pogovora, da bi se človek oholil. In ker nisem vedel drugega delati, sem menil, da najlaže pokažem svojega umerjenega duha, če se držim stroškega molka. Kvik se je, kakor se je zdelo, pognil v modrovalno razmišljanje. Orme pa je bil videti razvnet in je imel lase razmršene, kot da bi koval pesmi,

kar je brzkone tudi bilo. Sredi te puščobne jedi je prišel neki sel, ki je naznanil, da bi Valda Nagasta nas vse izvolila videti v pol ure.

Ker sem se bal, da bi Orme ne rekel kaj neumnosti, sem na kratko odgovoril, da bom nanjo čakali. Mož je šel in nas pustil, mi pa smo se čudili, kaj se je zgodilo, da jo je nagnilo, da si je želela naše navzočnosti.

Ob določenem času so nas poklicali v malo sprejemno dvorano. Ko smo šli skoz vrata, se mi je posretilo Oliverju zašepetati:

»Zaradi sami sebe in ne prav tako kot zaradi naših ostalih, vas prosim, bodite oprezní. Na vaš obraz pazijo prav tako kot na vaše besede.«

»Ze prav, stari prijatelji,« je nekoliko zardevši odgovoril. »Brez skrbi!«

»Rad bi, da bi mogel biti,« sem zamrmral.

Nato so nas slovesno uvedli, mi pa smo se priklonili Makeu, ki je sedela. Obdana je bila od nekaj sodnikov in častnikov, med njimi je bil princ Jozva. Govorila je z dvema, po videzu surovima človekoma, oblečenima v navadno riavo obleko. Pozoravila nas je, in ko smo izmenjali običajne poklone, je dejala:

»Prijatelj! Poklicala sem vas iz tegale vzroka. Ko so danes zjutraj peliali izdajavca po rokah teh dveh mož, služabnikov postave, Šadraha na morišče, je prošil za odloč. Ko se ga prašali zakaj, je dejal, da če njegovemu življenju prizanese, bi mogel pokazati, kako bi se vaš tovariš, ki mu pravijo »Črna okna« dal rešiti fungov.«

»Kako?« sva Orme in jaz prašala v eni sapi.

»Ne vem,« je odgovorila. »toda previdno so možu prizanesli. Pripeljejo naj ga noter.«

Oupria so se vrata in Šadrah je vstopil, roke je imel zvezane na hrbtu, na nogah pa je nosil verige. Bil je resnično strašen in razbočan ta Šadrah, oči so se mu nemirno obračale, zobje so mu šklopotali od groze, ko se je vršel na tla pred Valdo Nagasto in se plazil okoli in poizkušal poljubiti Ormejev čevlji. Stražniki so ga osuvali, da je zopet vstal. Makeda pa je dejala:

»Kaj imaš, izdajavec, povedati, predem umrješ?«

»Skrivnost je, o rožni poplek. Ali moram pred tolikimi govoriti?«

»Ne,« je odvrnila in odločila, da naj večina navzočih, vstevši rablje in vojake, zapusti dvorano.

»Mož je obupan in nikošar ne bo, da bi ga stražili,« je razburjeno dejal Jozva.

»Jaz bom to naredil, vaša visokost,« je Kvik ovrnil v svoji slabi arabščini; in postavil se je za Šadraha in pridodetal angleško: »Zdaj se muček le lepo vedi, sicer ti bo slaba preclja.«

Ko so vsi odšli, so Šadrahu zanovedali, naj govori in pove, kako bi mogel rešiti Angleža, ki ga je izdal Fungom v roke.

»Tako, o Hči kraljeva,« je odgovoril, »Črna okna, kot vemo, je zaprt v trupu velikega malika.«

»Človek, kako to veš?«

»O gospa, jaz to vem in tudi sultan je tako dejal, ali ne? Jaz pa morem pokazati skrivno pot do tega malika, od koder bi ga bilo mogoče doseči in rešiti. V svoji mladosti sem jaz, ki mi pravijo maček, ker znam tako dobro plezati, našel to pot, in ko so me kesneje Fungi uveli in me vrli levom, kjer sem dobil te brazgotine na licu, sem po tej poti ušel. Prizanesite mi in vam jo pokažem.«

»Ni dovolj, da pokažeš pot,« je dejala Makeda. »Pes, rešiti moraš tuišga gospoda, ki si ga izdel. Če ga ne rešiš, umrješ. Ali razumeš?«

»To je trda beseda, gospa,« je mož odvrnil. »Ali sem Bog, da naj obljubim rešiti tega tuja, ki je morebiti že mrtev? Vendar pa hočem storiti vse, kar morem, dobro vedo, da če se mi ponesreči, me umorite, če pa se mi posreči, mi prizanesete. Vsekako vam hočem pokazati pot do kraja, kjer je ali je bil zaprt, dasi vas svarim: zelo huda je.«

»Kamor moreš ti iti, moremo mi slediti,« je dejala Makeda. »Povej nam zdaj, kaj je treba storiti.«

Povedal je torej, in ko je končal, se je vmešal Jozva in dejal, da se ne spodobí, da bi Hči kraljeva sama šla na tako nevarno pot.

Poslušala je njegove ugovore in se mu zahvalila za njegovo skrb za njo.

»Vendar pojdem,« je dejala, »ne zaradi tujca, ki mi pravi »Črna okna«, ampak zato, ker če je tu kaka skrivna pot iz Mura, je — mislim — prav, če jo poznam. Vendar pa soglašam s teboj, stric, da na tako pot ne smem brez varstva, in zato te prosim, pripravi se, da greš opoldne z nami, ker vem, da bomo potem vsi varni.«

(Dale.)

Dobra žena in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekarn. Feller-ja prijetno dišečega »Elsafluida«. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kozmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kot Franc. žganje. 8 dvojn. stekl. ali 1 špeci. steklen. z zamotom in poštnino pošlje za 48 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 16, Hrvatsko.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki jo razbija in naiceneje.

Pr. VII 68/21-2.

RAZSODILO.

V imenu Njegovega Velikanstva Kralja! Deželno sodišče v Ljubljani, oddelek VII. kot tiskovno sodišče je na predlog državnega pravdnika v Ljubljani po zmislu čl. 13. ustave razsodilo:

I. Vsebina članka »Boj med belo in črno« v »Centralizmu« do besed »lasni žepi, ter«: »Po balkanskem« v celotnem obsegu.

Objektivni čin kaznivga dejanja po čl. 136 v zvezi s § 103 a. k. z. ustave kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

II. Potrjuje se torej po zmislu člena 13. ustave in po § 489 k. pr. r. zaplemba imenovanega članka.

III. Po zmislu člena 13. in 138. iste ustave se prepoveduje razkritje vsebine tiskovine.

IV. Po § 55. in 57. čl. zakona se odreja, da je uničiti vse izvede iz tiskovine, ki so se že nanašali, kakor tudi one, ki se še nanašajo.

V. To razsodilo je objaviti.

Razlogi:

Besedilo gorenjega članka ustanavlja v celotnem obsegu v gor. znamenjenosti delnem obsegu, objektivni čin kaznivga dejanja po čl. 136 ustave v zvezi s § 103 a. k. z. kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki izvajajo k. mrtinji do države kot celote in plemenskemu razdor.

V Ljubljani, dne 29. dec. 1921.

DEŽELNO SODIŠČE SHS v Ljubljani.

Lepo črno BRINJE
oddaja po Ivan Jelačin, Ljubljana, Emon-
niski ceni

Mladenič-trgovec, ki v kratkem stvori
svojo lastno trgovino, se
z. z. seznaniti v svrhu skajanje tenitve s prišlim
dekletom s nekaj premoženja (najraje postavo ali
vodno moč). Vdove niso izključene. Ponudbo upra-
vi Domoljuba pod: »Zarja« 89. Tajnost najamčena.

Kupim brinjevo olje, prodam
puše za kolesa. F. CVERK,
Kamnik

FIZOL ribničan, mandolou in prepo-
lihar (koks)

SUHE GOBE

kupuje in plača najvišje dnevne cene
KMET & KOMP., Ljubljana,

Gospodarska cesta šte. 8,
PROSIM ZA PONUDBE

Neznana tatila. Dne 30. decembra 1921 so
zaprli v Vel. Lašah radi hudodelstva tatvine neko
približno 20 letno gluho dekle neznanega
imena in neznanega izvora, srednje čokate po-
stave, kostanjevih las, oblečeno v črno-belo-pikasto,
okoli vratu in ob rokavih črno obrobljeno obleko.
Komur je o tej deklici kaj znano, izvoli sporočiti
preiskovalnemu sodniku v Novem mestu. 111

Preddelavca, dobrega, zanesljivega, vaje-
nega pri lesu, tramih, de-
skah, hladnih, oziroma skladiščnika, treznega,
samkega, sprejme tverka FRAN SVIGELJ, lesna
industrija na Bregu, p. Borovnica. Plača po do-
govoru. 115

Naznanilo.

Slav. občinstvu si usojam naznaniti, da sem začel
trgovino z manufakturo
in vsemi potrebščinami za kro-
jače, šivilje in čevljarje.

Zagotavljam točne in solidne potrebe, beležim
86 a najodličnejšim spoštovanjem

Friderik Stöger, »Trgovina pri nizki ceni«
Krško ob Šavi (Dolenjsko).

POZORI!

POZORI!

Bakrene kotle

za žganjekuho, kotle za kuhanje sira, krme in pe-
rila, nadalje vaskovratne aparate, brizgalnice za
trite itd. izdelujem po naročilu solidno in trpežno.
Prevzamam v popravilo in pocinjevanje bakrene
kotle in druge bakrene predmete. Kupujem ali
vzamem v račun po dnevnih cenah star baker, svince
in cin (cinaste krožnike). Za dobro in solidno delo
jamčim. — S spoštovanjem

MAKS WEISS, bakrokollar,
Novi Vodmat 189, p. Mosle pri Ljubljani.

Gospodarska zveza je ustanovila mlekarski oddelek

ki prevzema upravljanje združnih mlekarn pod
najugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na
lastne stroške kmetijske mlekarnice v vseh krajih
Slovenije, kupuje po najvišjih cenah vsako mno-
gino mleka, presnaga in kuhanega masla, kislega
in sladkega sira od kmetov in mlekarn.

Lastni prodajalci
v Ljubljani, Dunajska cesta 29.
in Šolski dvored šte. 14.
(Pod zemljiščem.)

Menjalnica
Slovenske eskomptne banke
LJUBLJANA
nasproti glavnega kolodvora
kupi in prodaja devize in valute
: po najugodnejših dnevniških cenah :
ima poseben kabinet. Prevzema vse bančne posle.
Telefon šte. 5.

Domačo semensko deteljo
kupi po najvišji ceni FRAN POGACNIK v
Ljubljani, Dunajska cesta šte. 86. 4176

Poročne prstane v veliki izbiri ima
v zalogi
Josip Janko urar, Kamnik
na Štani nasproti farne cerkve. 106

Učenca, starega 15 let, zdravega, močnega,
nadarjenega ter revnih staršev sprej-
me takoj trgovina s mešanim blagom in glavna
zaloga tobaka A. KRAVANJA, Cerknica. 114

Tovarna cementa Zidanimosi

je prišla izdelovati in priporoča:

Selektor Portlandcement (Fingstamb)

najfinejši zmlito, ne vsebuje nobenega zrna v
Portlandcementu, kvaliteta konkurira vsem sve-
tovnim znamkam ter ima garantirano 400 kg pri-
tiska na 1:3 cm².

Selektor-Fin Portlandcement

pričenja vezati v poldrugi uri in završuje v petih
urah in je za vse železobetonske zgradbe naj-
boljši cement; s tem fino zmlitim cementom se
bode tudi izdelovalcem cementne opeke in sploh
cementnih izdelkov zelo ustreglo. Ker se vsled
pomanjkanja premoga izdeluje samo mala koli-
čina, se priporoča za pravočasna naročila. 4665

Ravnateljstvo tovarne cementa Zidanimosi.

Miši-podgane

stenice - čurki in vsa gola-
zen mora poginiti ako porabljate

moja najboljša preizkuš. in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljak. in hišnim mišim 16 K, za podgane
20 K, za čurke, 26 K, za stenice 15 K, uničev. mo-
ljev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živalih 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčes. suda sadju
in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju števila za skapi:
M. JUNKER, Petrinjska al. 3, ZAGREB 1.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že
25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot kozmetikum za negovanje
zob, zobnega mesa, glave, kot do-
datek k vodi za umivanje, ker je
radi svojega antiseptičnega, čistega,
osvežujočega delovanja najboljšega
učinka. Ravnotako je prijeten kot
krempo, blago delujoče in vrio
prijetno sredstvo za drg-
nenje hrbta, rok, nog in celega
telesa. Je mnogo močnejši in de-
lujoči kot Francosko žganje in naj-
bolje sredstvo te vrste. Tisoče
priznanj! Z zamotom in poštnino
za vsakega: 3 dvojnate ali 1 špe-
cijalna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 168 K.
24 8 280 K.
36 12 394 K.

poslame pristo na Vašo pošto. Kdor pošlje denar
naprej, dobi še popust v naravi.

Dobi se tudi: Elza obliž za kurja očesa 8 in 700 K
Elza mentolni črtiki 12 K; Elza posipalni prašek 11 K; prstec
Elza ribje olje 86 K; Elza voda za usta 36 K; Elza voda ko-
loniska 41 K; Elza kumski miris 41 K; Glycerin 6 in 30 K;
Lysol, Lysosform 30 K; kineški čaj 3 K; Elza mešanica prašek
15 K; strup za podgane in miši po 8 do 12 K.

Eugen V. Feller, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg 16, Hrvatsko.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budilke
Ženske ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatarne in
srebrnice
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Presernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

Deteljno seme in vse druge pridelke plačuje najbolje **SEVER & KOMP.**, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naše tržno poročilo, ki se vam bo ob vsaki spremembi cen brezplačno doposlalo. 4220

PREDIVO trto ne prodajte poprej, dokler ne vprašate trdko **IVAN N. ADAMIČ**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 81, — katera plačuje najvišje. 3453

Na prodaj so
3—4 mesece stari prešički
v graščini Fužine, p. Dev. Mar. Polje.

Brinje in hruške se zopet dobe pri **Frane Pogačnik-u**, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 4733

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3 krat v južno Ameriko po 1 krat mesečno. Pojasnila in prodaja vozniških listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Denarja ni,

draginja je velika, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo nekega izdelka

gotovo do 100 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. — **JOSIP BATIČ**, Litija. 4134

Pohištvo in tapetniška delavnica

spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotelje, klubske garniture, modroce, kuhinjske oprave, železne postelje, velike in otroške, vsake vrste, po nizki dnevni ceni priporočata **BRATA SEVER**, Ljubljana, (Kolizej), Gosposvetska c. 13.

ŽENINI IN NEVESTE

ako si hočete gotovo prihraniti nekaj denarja ne kupujte drugod bale kot le pri „Ivanki“ **P. & I. Boričar**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29,

ki ima v zalogi veliko izbiro blaga za moške in ženske obleke n. pr. črno sukno, kamgarne, razne ševrote, svilu, žamet, klot, kotenino belo in pisano, cv. iha, platna za rjuhe, namizne prti, navadne in fine odeje domačega izdelka, svileni, volneni robce in šerpe moške in ženske srajce, ovratnike, kravate, verigine (šlingarije) in drugo različno blago, vse po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po uradni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakšen denar. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke, Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Jekleni zvonovi za cerkve

iz najstarejše livarne jeklenih zvonov na svetu
Bochumsko društvo za rudarstvo in izdelavo litega jekla
v Bochumu na Vestfalskem

razpošilja

A. Mickerts & Co. Odd. V. b.

Wien I. Ring 12. November št. 10.

Prednosti jeklenih zvonov: lep, sonoren čist glas v veliki daljavi, brezmejna trpežnost, 25 letno jamstvo pri normalni uporabi. Doslej je bilo dobavljenih 15.000 zvonov.

BETON-ZELEZOBETON - VODNE ZGRADBE - ELEKTRICNE

J.ž. Lavrenčič & Co. PODJETJE

ZGRABA VODNIH SIL

ZAGREMLNI-JEZOU-HIŠE-VILE-INDUSTRIJSKE-MOSTOVI

PROJEKCIJI-DIŠČITI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

LJUBLJANA, RIBSKA CESTA 11-2